

Załącznik do Uchwały Nr XLII-440-18
Rady Miejskiej w Andrychowie
z dnia 25 stycznia 2018 roku

***GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018 – 2020***

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r. Poz. 697 z późn. zm.) i służy wspieraniu rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Prezentowany program jest kontynuacją Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 i zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy w rodzinie w zależności od potrzeb. Doświadczenie wynikające z realizacji poprzednich edycji programu utwierdza w przekonaniu, że podstawowe założenia gminnego systemu wsparcia rodzin wciąż są aktualne i zasadne.

Program przygotowano na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny i wychowawców placówki wsparcia dziennego.

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego. Do głównych zadań gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego,

4. finansowanie: kosztów szkoleń dla rodzin wspierających, podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Andrychów na lata 2018-2020 to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu podniesienie efektywności oraz skuteczności działań podejmowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz rodzin zamieszkujących Gminę Andrychów.

II. PODSTAWA PRAWNA I SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2018-2020 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przedstawiany Program jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (Dz.U. z 2016r. Poz. 1860),
- Ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2017r. poz.1769 z późn. zm.),
- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2015r. Poz.1390),
- Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz. U z 2016r poz. 487 z późn. zm.),
- Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2015 roku (Dz. U. z 2017 poz. 783 z późn. zm.),
- Ustawą o Karcie Dużej Rodziny z 5 grudnia 2014 roku (Dz. U. z 2017 poz. 1832 z późn. zm.),
- Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
- Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 239).

Priorytetowe kierunki zawarte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 oraz planowane w ich ramach przedsięwzięcia są zgodne z kierunkami działań zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie gminnym tj.

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Andrychów na lata 2014-2020

Cel strategiczny 2. Wzmacnianie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 1. Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, udzielanie pomocy rodzinom będącym w kryzysie.

- Strategią Rozwoju Gminy Andrychów na lata 2014-2020

Obszar III: Kapitał społeczny i jakość życia.

Cel operacyjny: III.4.1 Rozwój edukacji społecznej w zakresie identyfikacji i reagowania na problemy społeczne oraz sposobów ich rozwiązywania.

III.4.5 Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie oraz tworzenie grup wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

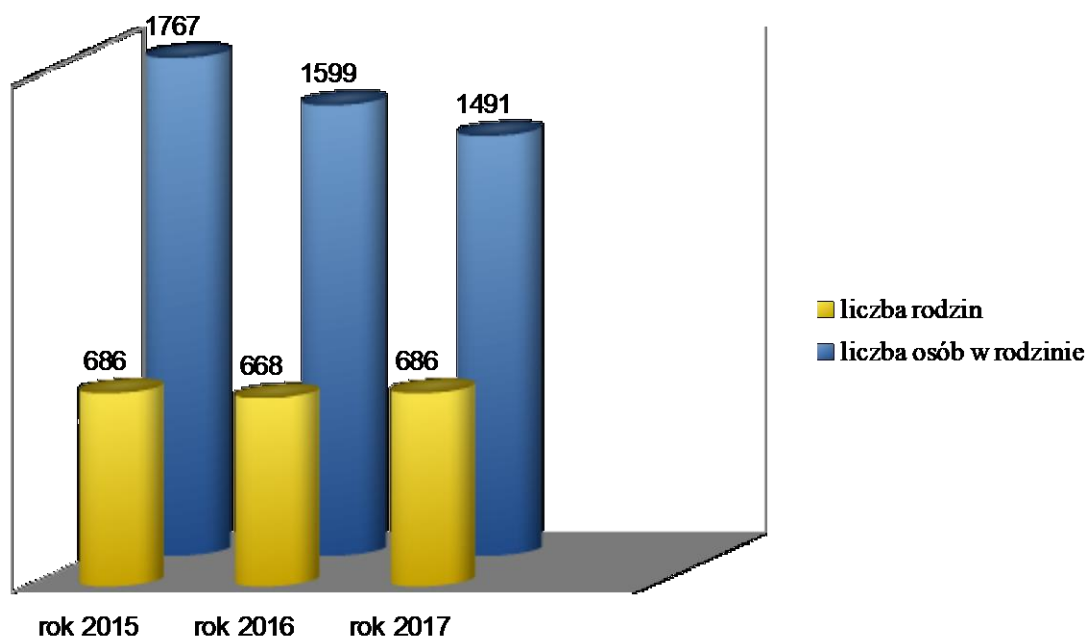
Najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka jest rodzina. Kształtuje ona osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Rodzina to mała grupa społeczna szczególnego rodzaju, charakteryzująca się silnymi więzami emocjonalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Rodzina jest także grupą formalną mającą określoną prawnie strukturę, cele i normy, w ramach których funkcjonuje w społeczeństwie. Według definicji wskazanej w art.6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, które właściwie zabezpiecza jego podstawowe potrzeby.

Punktem wyjścia do określenia celów kolejnego Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie oraz analiza lokalnej diagnoza problemów społecznych wykonana przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa (stan na dzień 31.12.2017r.). Dane pozyskane z w/w źródeł wskazują na liczbę rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej i przyczyny, dla których w/w rodziny o tą pomoc się zwracają oraz określają natężenie występowania wśród rodzin określonych zjawisk takich jak: alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie.

Pomoc udzielana osobom i rodzinom ma na celu przezwycięzenie ich trudnej sytuacji życiowej, której sami nie są w stanie pokonać. Jak wynika z poniższych danych, liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2015-2017 prezentuje się na podobnym poziomie. W roku 2017 z pomocy skorzystało 686 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinach – 1491) i liczba ta nie uległa zasadniczej zmianie w latach wcześniejszych. Szczegółowe dane zaprezentowano na poniższym wykresie.

WYKRES 1. Liczba rodzin objętych pomocą w roku 2015- 2017

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (próg dochodowy poniżej 514 zł na osobę w rodzinie), a w następnej kolejności: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dane liczbowe przedstawiono w tabeli nr 1.

TABELA 1. Wybrane powody przyznania pomocy w latach 2015 -2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Ubóstwo	398	387	495
Bezrobocie	351	321	355
niepełnosprawność	264	246	336
długotrwała lub ciężka choroba	248	261	427
alkoholizm	114	114	166
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	88	75	101

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

Na przełomie lat 2015-2017 obserwuje się tendencję wzrostową wśród liczby rodzin dotkniętych ubóstwem oraz niepełnosprawnością. Pomimo istnienia systemu świadczeń wychowawczych, dochód jakim dysponują rodziny, w przypadku ubiegania się o przyznanie zasiłków socjalnych jest pomniejszany o w/w świadczenia. Dlatego też przyczyna, jaką jest ubóstwo stanowi dla wielu rodzin główny powód korzystania z pomocy społecznej.

Na podstawie danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej obserwuje się wzrost liczby rodzin ujawniających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W opinii asystentów rodziny najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z innymi ludźmi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Wśród problemów społecznych, z którymi borykają się współczesne rodziny wymienia się alkoholizm, narkomania oraz przemoc rodzinną. Analiza danych zawartych w diagnozie problemów społecznych ujawnia, iż spożycie alkoholu na terenie gminy Andrychów utrzymuje się na podobnym poziomie, jak w 2013r. Badani dorośli piją raczej okazjonalnie, natomiast spożycie alkoholu wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz zespołów szkół zmalało w stosunku do roku 2013.

Niepojęcym zjawiskiem jest skala narkomanii, która w świetle przeprowadzonych badań, przybiera duże rozmiary. Spożycie narkotyków wzrosło w stosunku do lat poprzednich, częstotliwość sięgania po środki psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy jest zaskakująco duża w ciągu roku 2017 - 16% badanej próby zażywało narkotyki, w 2013 roku 9% badanych.

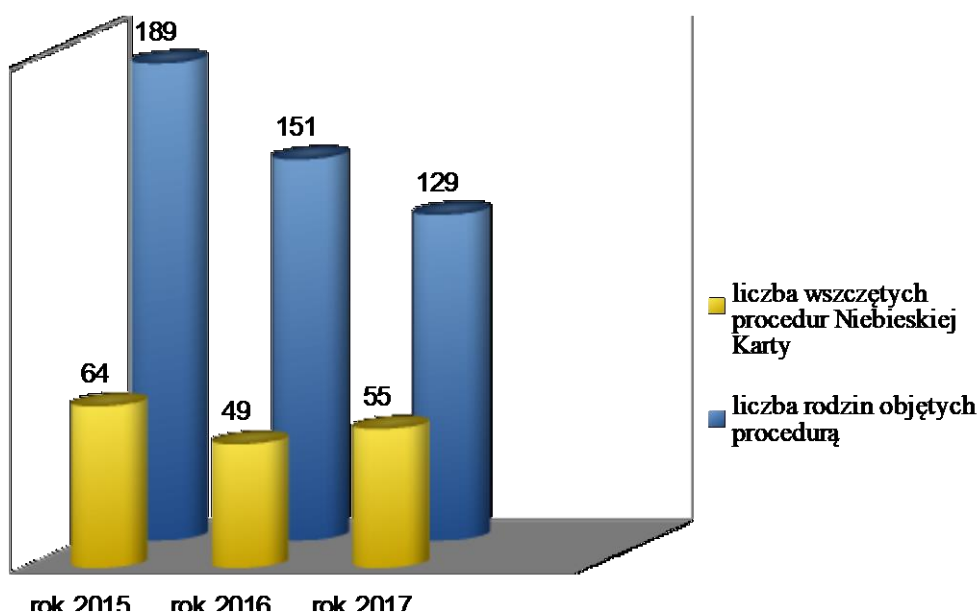
Wśród rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej są również rodziny borykające się z problemem przemocy rodzinnej. Dane będące w posiadaniu tutaj Ośrodka wskazują, iż odsetek dorosłych respondentów znających osobiście ofiary przemocy wzrósł w stosunku do roku 2013 o 4% (wówczas było to 22%). Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony otoczenia rówieśniczego lub członków rodziny, przyznało się w 2013 r. - 17% uczniów szkół podstawowych, 24,6% gimnazjalistów oraz 26,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W 2017 roku 25% badanych uczniów wszystkich szczebli szkół przyznaje się, że doświadczyło przemocy. Najpoważniejszą jest przemoc rówieśnicza, która przybiera na terenie gminy poważne rozmiary.

Rodziny dotknięte przemocą kieruje się do Zespołu Interdyscyplinarnego w Andrychowie. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- ✓ integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- ✓ podejmowanie działań w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Dane liczbowe zaprezentowane na poniższym wykresie wskazują, że liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy rodzinnej na przestrzeni lat 2015-2017 ulega zmniejszeniu. Wynika to głównie z rozbudowanego systemu wsparcia w/w rodzin.

Wykres 2. Problem przemocy w Gminie Andrychów na przełomie lat 2015-2017

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

IV. ZASOBY GMINY ANDRYCHÓW

Głównym celem wspierania rodzin jest poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej. Z rodzinami zgłaszającymi określone problemy pracuje wykwalifikowana kadra Ośrodka Pomocy Społecznej tj. asystenci rodziny, wychowawcy Świetlicy Środowiskowo- Socjoterapeutycznej, zespół poradnictwa specjalistycznego (pedagog, psycholog, terapeuta ds. uzależnień, mediator, prawnik, konsultant ds. osób niepełnosprawnych), a także pracownicy socjalni.

TABELA 2. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2015-2017

ROK	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych asystenturą	48	49	56
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystenturą	121	121	95
Liczba asystentów	2,5	3	3

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej

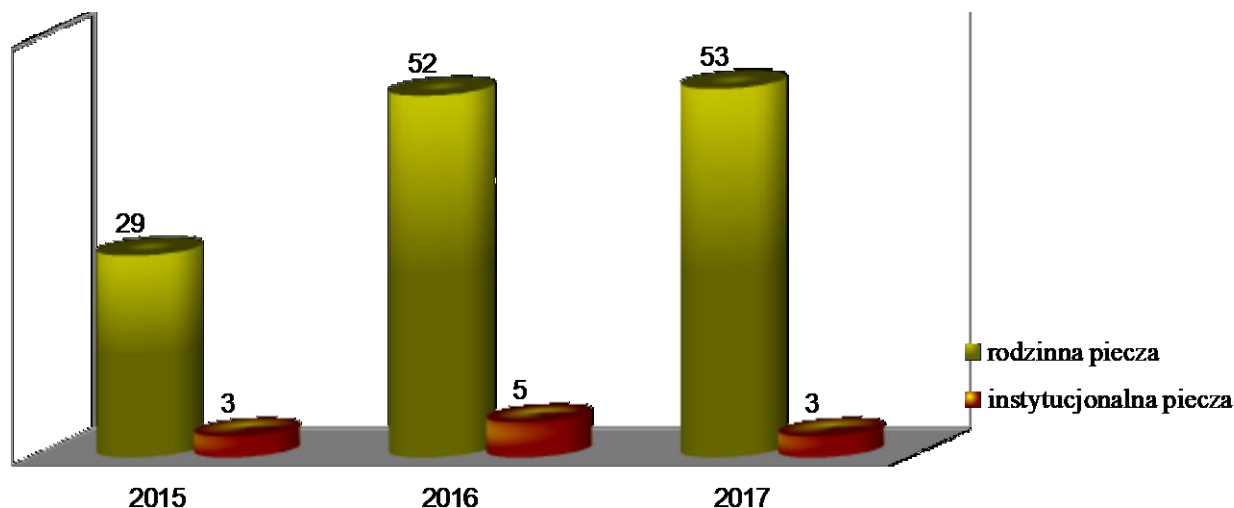
W roku 2014 w tut. Ośrodku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy objęli swoim wsparciem 45 rodziny narastająco od początku roku. Z uwagi na wprowadzone zmiany w Ustawie dotyczące zmniejszenia liczby rodzin, których wsparciem może otoczyć jeden asystent rodziny (z 20 rodzin do 15 rodzin) w kolejnych latach zwiększono etaty do 3.

Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze prowadzi do odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia koniecznym staje się odseparowanie go i umieszczenie w pieczy zastępczej.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka albo w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W ciągu 2017 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie dokonał refundacji za pobyt 53 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej i 3 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dla porównania w roku 2015 koszty te wyniosły 103 959,95 zł, obejmując 29 dzieci znajdujących się w rodzinnej pieczy zastępczej i 3 dzieci będących w instytucjonalnej pieczy, z kolei w roku 2016 opiewały na kwotę kwotę

152 952,06 zł. (52 dzieci w rodzinach zastępczych, 5 w instytucjonalnej pieczy), a w 2017r. na kwotę 227 858, 58 zł.

WYKRES 3. Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2015-2017

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach

Znaczny wzrost kosztów w 2017 r. wynika z procentowego udziału partycypowania Gminy w wydatkach na dzieci przebywające w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Brak możliwości przywrócenia rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych, w konsekwencji związany jest z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Istotnym elementem wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej jest prowadzenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie *placówki wsparcia dziennego*, jaką jest Świetlica Środowiskowo- Socjoterapeutyczna.

Do głównych celów Świetlicy należy wsparcie dzieci pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez:

- zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych,
- korygowanie ich zachowań dysfunkcyjnych i deficytów rozwojowych,

- kształtowanie u wychowanków nawyków i zachowań prozdrowotnych,
- przygotowanie dzieci do podejmowania ról społecznych,
- pracę w obszarze relacji kulturowych oraz religijnych.

Zadania Świetlicy przedstawiają się następująco:

- objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi, wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi,
- wspieranie rodziców w sprawowaniu funkcji rodzicielskich,
- pomoc rodzicom i dzieciom w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych – interwencja kryzysowa (problemy wychowawcze, uzależnienia, demoralizacja itp.).

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia. Z zajęć opiekuńczo-wychowawczych świetlicy korzystają nie tylko wychowankowie, ale również dzieci z lokalnej społeczności, które korzystają z oferty wypoczynku letniego oraz warsztatów. Szczegółowe dane liczbowe zaprezentowano w poniższej tabeli.

TABELA 3. Liczba dzieci w Świetlicy na przestrzeni lat 2015-2017

		Liczba dzieci	
Rok 2015		250	
	w tym wychowankowie		53
Rok 2016		90	
	w tym wychowankowie		64
Rok 2017		330	
	w tym wychowankowie		44

Źródło: Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie

Niewątpliwie ważną rolę w systemie wsparcia rodzin pełnią określone działania, ukierunkowane na poprawę ich sytuacji materialno-bytowej. W połowie 2014 roku powstał rządowy program dla rodzin wielodzietnych. Na jego podstawie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uruchomił system przyznawania Kart Dużej Rodziny osobom posiadającym co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje w szkole wyższej. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą skorzystać ze zniżek za zakup towarów lub usług lokalnych przedsiębiorców. W Gminie Andrychów realizowany jest także program pn. Andrychowska Rodzina na Plus.

Główną ideą Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2018-2020 jest istnienie zorganizowanego systemu wsparcia rodziny, który oparty jest na współpracy OPS-u, instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej, szkół i placówek oświatowych, służby zdrowia, policji i wszystkich zainteresowanych dobrem rodzin zamieszkujących Gminę.

Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie Gminy to w szczególności:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny – Koalicja Przeciw Przemocy,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Komenda Policji,
- Straż Miejska,
- Centrum Kultury i Wypoczynku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- przedszkola, szkoły podstawowe, średnie, zawodowe,
- Kuchnia Św. Brata Alberta
- parafie,
- organizacje pozarządowe:
 - Andrychowskie Stowarzyszenie Trzeźwości Klub Integracji Społecznej „Watra”,
 - Andrychowskie Stowarzyszenie Odnowy Psychiczej i Fizycznej Klub Integracji Społecznej – „ŚWIATŁO – NADZIEJA”,
 - Stowarzyszenie Dajmy Dzieciom Radość,
 - Fundacja Na Rzecz Wsparcia, Integracji i Rozwoju Osób oraz Rodzin Potrzebujących pn. WIIR ,
 - Fundacja „Promyczek”,
 - Polski Czerwony Krzyż,
- placówki prowadzące działalność leczniczą:
 - Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
 - Wojewódzki Szpital Psychiatryczny,
- lokalni przedsiębiorcy, którzy przystąpili do gminnego programu Andrychowska Rodzina Na Plus oraz programu Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi poza Gminą:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach,

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Sąd Rejonowy w Wadowicach,
- FENIKS Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Radocy,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (PZO) w Wadowicach,
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych Dać Szansę w Wadowicach
- Neuro Centrum w Wadowicach,
- Poradnie Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Bielsku – Białej,
- Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie,
- Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja”.

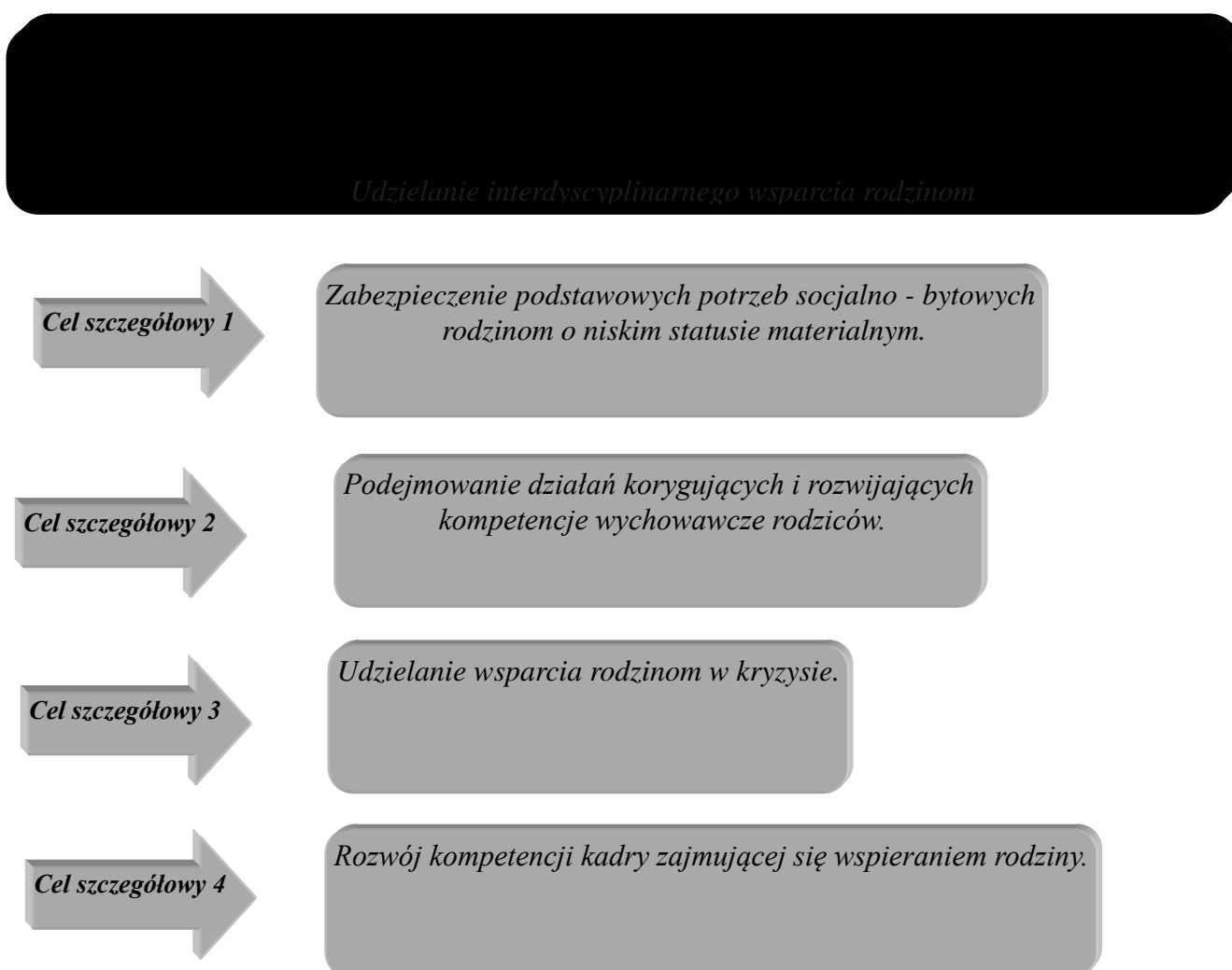
V. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest udzielenie interdyscyplinarnego wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Zaproponowane w Programie działania stanowią kontynuację działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 oraz rozwinięcie Celu operacyjnego: *III.4 Integrująca polityka społeczna*, który zawarty jest w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2014 – 2020.

RYSUNEK 1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

VII. ADRESACI PROGRAMU

Głównymi adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- rodziny zamieszkujące Gminę Andrychów, a w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczej i wychowawczej,
- biologiczne rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- kobiety w ciąży i ich rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- rodziny dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- rodziny dotknięte problemem uzależnień oraz przemocy rodzinnej.

VIII. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020

Koordinowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Andrychowie. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

TABELA 4. Zadania i instytucje odpowiedzialne za ich realizację

Cel 1	<i>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzinom o niskim statusie materialnym</i>
Zadania	1. Informowanie o możliwych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi na terenie Gminy oraz udzielanie należnych świadczeń rodzinom wychowującym dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.
	2. Objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
	3. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób/rodzin długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym (informowanie o odbywających się kursach zawodowych, stażach, projektach, pomoc w poszukiwaniu pracy itp.)
Podmiot odpowiedzialny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie
Wskaźniki realizacji	• Liczba udzielonych świadczeń. • Liczba dzieci objętych dożywianiem. • Liczba osób które podjęły zatrudnienie.

Cel 2	<i>Podejmowanie działań korygujących i rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców oraz realizacja działań profilaktycznych skierowanych do rodzin.</i>
Zadania	1. Kontynuacja asystentury w rodzinach, które zostały nią objęte.
	2. Bieżąca diagnoza i monitoring środowisk rodzinnych wymagających pomocy i wsparcia.
	3. Integracja rodzin i kształtowanie zdrowych zachowań i więzi wewnątrzrodzinnych poprzez organizację pikników rodzinnych, spotkań świątecznych, wyjazdów, udziału w lokalnych wydarzeniach itp.
	3. Edukacja rodzin w zakresie prawidłowego wypełniania ich funkcji, w tym m.in. prowadzenie edukacji prozdrowotnej oraz świadomego planowania macierzyństwa. Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym (warsztaty umiejętności wychowawczych, treningi, szkoła dla rodziców itp.).

	4. Socjoterapia dzieci i młodzieży w ramach placówki wsparcia dziennego.
	5. Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin w ramach programów: Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oraz Andrychowska Rodzina Na Plus.
Podmiot odpowiedzialny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie
Wskaźniki realizacji	• Liczba rodzin objętych asystenturą. • Liczba zrealizowanych planów pracy z rodziną. • Liczba utworzonych planów pracy z rodziną. • Liczba spotkań integracyjnych, w których uczestniczyli adresaci programu. • Liczba rodzin, które uczestniczyły w cyklicznych zajęciach. • Liczba kampanii dotyczących funkcjonowania rodziny. • Liczba dzieci objętych socjoterapią. • Liczba wydanych kart.

Cel 3	<i>Udzielanie wsparcia rodzinom w kryzysie.</i>
Zadania	1. Działania interwencyjne i zabezpieczające rodziny w kryzysie. Budowanie i realizacja planu pomocy rodzinie (praca socjalna, monitoring).
	2. Diagnoza i terapia psychologiczno-pedagogiczna.
	3. Ustanowienie rodzin wspierających i opracowanie zasad ich funkcjonowania.
	4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (prawnik, psycholog, pedagog, terapeuta, mediator) oraz grup wsparcia.
	5. Podejmowanie działań zmierzających do reintegracji rodziny i powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych.
	6. Finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej z Gminy Andrychów.
	7. Koordynacja zadań w związku z realizacją ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”, w tym udzielanie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka.
Podmiot odpowiedzialny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach.
Wskaźniki realizacji	• Liczba interwencji. • Liczba rodzin objętych interwencjami. • Dokument określający zasady funkcjonowania rodzin wspierających. • Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym. • Liczba rodzin, które zrealizowały plan reintegracji. • Liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej.

	• Liczba koordynowanych kobiet/rodzin w ramach ustawy „Za życiem”.

Cel 4.	<i>Rozwój kompetencji kadry zajmującej się wspieraniem rodziny.</i>
Zadania	1. Udział w szkoleniach, kursach, seminariach, superwizji podnoszących kwalifikacje realizatorów programu.
	2. Udział asystentów rodziny w cyklicznych spotkaniach organizowanych przez Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
	3. Integrowanie działań pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (organizacja seminarium, konferencji).
Podmiot odpowiedzialny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wadowicach
Wskaźniki realizacji	• Liczba szkoleń. • Liczba spotkań

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe na realizację niniejszego programu mogą pochodzić z:

- budżetu Gminy,
- budżetu państwa, w tym funduszy celowych,
- funduszy unijnych,
- budżetu organizacji pozarządowych,
- od sponsorów.

Koszt realizacji działań zawartych w niniejszym programie oraz źródła finansowania określone będzie w rocznym Preliminarzu merytoryczno-finansowym sporządzanym w III kwartale roku poprzedzającego realizację.

X. EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie 1 raz w roku dokonuje ewaluacji programu na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w jego realizacji opracowuje wskaźniki w formie sprawozdania. Przekazuje je Wojewodzie Małopolskiemu w wersji elektronicznej z zastosowaniem odpowiedniego systemu teleinformatycznego.

W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz Andrychowa składa Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

SPIS

TREŚCI

I. WSTĘP	2
II. PODSTAWA PRAWNA I SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	3
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	5
IV. ZASOBY GMINY ANDRYCHÓW	9
V. GŁÓWNY CEL PROGRAMU	14
VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	14
VII. ADRESACI PROGRAMU	15
VIII. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018-2020	16
IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	19
X. EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	19

INDEKS TABEL

TABELA1	6
TABELA2	9
TABELA3	11
TABELA4	16

INDEKS WYKRESÓW

WYKRES1	6
WYKRES2	8
WYKRES3	10

INDEKS RYSUNKÓW

RYSUNEK1	14